

16 (4) UṇPḥLḥ

1855

ፋብሪካናፋይናንስዎቻችን፡

ԻՆՏԻՄԻՆ. Խաղաղության մասն ժողովրդին մի՛նաիր, ուստի վրայ
սլնեալը խորհրդածախէրներու: — Կոստանդնուպոլսոյ Թոմ
Դաղընպատեց քանիկին վայր մէկ քանի խորհրդածախէրներ: —
« Դիմիտրիոսի դիւանապան լինող Գրիգոր Էնգրաթէնի, ուր —
Գրառերու վրէժ: — Երբ որ քանի լինէր, վաճառականստեղ կ'ա-
գատէր: »

[illegible]

ՍԱՐԴԻՆԻԱ. Եկեք տեսնելու մեր տնային ուղտիկին խոնքը :

ՕՐՈՐԵՆԻԱԼԻՆ, ՏԵՐԲԱՆԻՏԻՆԱ՝ Գործուրի Զարկայապետութեան
ազատութեանը — Գործութեան Իր հմտ Փաշայիկն յապառ
խ իմար:

ՅՈՒՆԵՍԿՈՅԻՆ Բ. Դրանք հենց դրանով թաղմորք:

በክርስቲያንነት ላይ የሚጠየቁት ስልጣናት

ՌԵՍՈՒՐՍԵԿԱՆ ՄԱՆՐԱԼՈՒԲՔ. ԲԱՐՈՏԱԿԱՆ

ԱԽՄՏՐԻԱ

ՔԻԵՆՈՒՄ, 16 ԱՊՐԻԼԻ:

Իմ: ԳԵՏԵՆ զեռ խաղաղութեան ժողովքին մէջ միջուկ հիմա եղած քանակութեանց փոյս ստորջ եւ սպաճով տեղեկութիւն չունինք, եւ չենք կրնար ալ ունենալ, ինչու որ՝ ինչպէս արդէն ծանօցած ենք, ժողովականներն իրենց խորհրդայն ու խօսակցութեանցը փոյս սաստիկ լուսթիւն պահելու խօսքը քած ու հաստատած են, այսու լուծնային օրհասի որ հետուանց կրնայ գուշակուիլ, եւ որպէս տեղեկացոյն աղբիւրներէն կրնայ տեղեկացալ՝ առանց ստուգութեան երաշխաւորութիւն մ'ունենալու, կ'ընենայ որ ժողովքին մէջ չորս պայմաններուն ընդհանուր քննութիւնն եւ ընդհանուր պայմանադրութիւնները լինեցած են, եւ հիմով կը մնայ փոյն ուղղակի եւ քի մերձուտ ամէն մէկ կէտերուն փոյս գտաւասան բնել ու որոշել թէ արդեօք Ռուստատոնի քած ղեղումներն այնպիսի են, որ ևւերպա ու մեկու խորհրդակից տէրութիւնները կարող ըլլան գոհ ընել, եւ ինչ նոյն իսկ ամէն մէկ գրեւած ու ընդունուած թեւեւիւնները բաւական են Կուրապիսի անդեղով ու տեւական խաղաղութիւն մը շարհելու: — Այսօրուան օրս ժողովքն այնպիսի վիճակի մէջ է, որ մարդ կրնայ յուսալ, որ գործքերն ու որոշումները կորեկի եղածին չափ չուտով կատարուին, ինչու որ նոյնին անձամբ խորհրդակից են երկու միջ տէրութեանց արտաքին գործոց պաշտաններն, այսինքն՝ Կուր-Շաւիշեայն կոմսն եւ Պր. Տրուէն ար իւրի, նոյնպէս երրորդ արտաքին գործոց պաշտանայ մ'ալ՝ Կոսինքն է Էլի Գաշա Ի. Ռուսը կը ներկայացընէ, որպէս նաեւ Ունգըրն իր պաշտանից մէջէն մէկը եւ Ռուստատն իր տնտեսի քաղաքացիները խաշում է, որով տեւորդ թեղութեանց խաշումները կը դադարեն եւ խորհրդայն անգամները հարկ չեն ունենար ամէն մէկ փոքր խընդրոց համար իրենց տեւական տէրութիւններուն տեղեկութիւն տալու, եւ նորէն նորէն իշխանու-

Ինչո՞ւնք խնդրելու, որն որ ունեցող եւ փութ անդ
ժամանակի կորուստ կը պատճառէ: Բաց առիկի կ'ը-
սուի նաեւ որ Պր. Տրուէն ար Լիւի յառաջ բան-
ւ ինչնաւ գողը 1 ընտան երթալով 1. Ուսար լին Տա-
մար իր կառաւորութիւնէն ընդարձակ իշխանու-
թիւններ առած մէկտեղ բերած է:

Հերկեղազյն լրացիրենքը կը ծախուցանեն, որ Ուսումնական չորրորդ կէտին նկատմամբ այս առաջարկութիւնն ըրած ըլլայ, որ նոյնին վայր Հինգերորդ մ'աշ աւելցաի, թէ Զաճկատատի բոլոր քրիստոնեայ Ժողովարդները Հինգ աւելութիւնն պարտականութեան տակ դրոշին եւ այս պաշտպանութիւնը բարձրագոյն Կրօնն Հետ գրուելու առանձին քաղինքով մը հաստատուի, որով նոյն Ժողովարդները Իւ Կրօնն բնդհանաւ քաղաքաւ մը - միասնականացն ապրնեցութենէն եղանակաւ, մը բարս ամուսն կը հասարակութիւն Կանաւանք որ՝ Սրբաբով իշխանին ու Կրօն Թեմիւնին ջանքն ան է, կ'ըսեն, որ Կենտրոնին տուած վերջնագոյնն գտնեմէկ հաստատոք՝ դրուելու դաշանց մէջ ամուսն ըլլայ, Բայց պարպիսի գիտաւորութեանց նպատակներն այնչափ հեռաւոր ու այնչափ անծանօթ չեն, որ մէկաշ աւելութիւնն երեսփոխաններուն աշքին առջեւ չիլնան, եւ ոտոր համար է որ ամէկըն աւելեալին վայր մեծ մտապրութիւն մ'աւնին, եւ ամենեւեւն միայր չունին Իւ Կրօնն վեհապետութիւնն պարպիսի պաշտպանութեան մը սեղմելու, այլ կ'ուզին ու անանկ ալ Կոստանդնուպոլս ապրեցութիւննին պիտ'որ բանեցնեն, որ Ենիմար Բուլթանն, որուն մարդասէր քաղաքակնաութիւնը արեւելէ ամենուն ծանօթ է, ինքն իր սեփական իշխանութիւննին ինքնաշարք շնորհէ իր քրիստոնեայ հայատակեցուն ան ամէն իրաւունքներն ու առանձնաշնորհութիւններն, որոնց որ կը բաղձան կոմ'կրտուն երբեմն բաղձայ :

— Թեպէտեւ աս խորհրդածութիւններէն զատ
Հասարակաց մատուցութիւնը զխաւարաբար երկու
վերերուն փոյց ուղղուած էր, պիտիքն մէյրը վիճե-
լայի գնացանալարաց եւ երկրորդ խորհի բանակ-
իւրուն ռնենալու ելքին փոյց, բայց հիմա ժամ-
անկն էկած է որ մեր Հայիցուածքը նաեւ երրորդ
վէտի մը փոյց ալ ուղղենք, ուր որ ալիւնքի հոն-
բամանաց բալլորփին նոր փոփոխութեան, մը նախա-
դատարանութիւն կը տեսնուի, պիտիքն կատանե-
լուարոյց փոյց :

Մտադիր գիտող մը չէկրնոր չխնայել Օսմանեան տէրութեան մեղքաբաշխարհին մէջ Կաղզկայի բռնած դրիկ նշանակութիւնը, մանաւանդ որ նոյն հեղուքներն ապրօտութեան ու հսկողութեան պաշտօնն ալ ըստ մեծի միտին ինք կր կատարէ. ինչպէս տարազօր չկայ որ ուն թաղքին ապահովութիւնը Կաղզկայի բանակի վրան առնելով Կոստանուրի. Յարամսէլիէի ճամբուն վրայ ելող ուղղագիծ ճանն ելելէն կէտերն ալ ինք բազմութիւն զորքով բռնած գրաւած է:

Թուրքներն եկած Տեազգրական յուրը կ'ըսէ՝ Թե
սորդինիական զօրքը Դաղղեազաց թիկնապաշտ Գրն-
էրուն Տեա մէկտեղ Կոստանդնուպոլսոյ մօտերը,
առջառն, եւ այլն, պիտի բանակի եւ, ու պատճա-
ռաւ, եղած մեծ պատահաւոր թիկնները շատ մեծ
օգտաւորութիւն կու տան։ Քիւնսնթի օգնական
ըբն, ինչպէս կ'ընեաց, իւր ըմբարշտութիւնս պիտի
ըմբռնայ, այլ Կոստանդնուպոլսոյ խալ բանակ մը
սղմելու օրոշուած է, ուր որ նսելու Դաղղիապի
իկնապաշտ զօրքն ալ պիտ'որ զանուխ։

[illegible]

Պատգամս Աստուծոյ ձեռքն է, մեր հայրցեաւքը
այն ներկան կրնայ ըմբռնել: Խաղաղութեան խա-
կկողմնեանց յարաբեմանը համար՝ Գաղղիոյն
բռնանելիի եւ այլն՝ կրննիր բռնելու համար իր
չնախկացայ հաստնութեամբը տեսած պատրաստու-
մանն են աւելի հարկաւոր են քան ինչ տրդեթէ:
Եր Գաղղիայի կայսիր նկատումը խօսելու ը-
նդ, ինչն աս՝ իր դաշնակցաց անուամբը ձեռքն
տն գրաւումը կապող է՝ իր բանակները խորմեն
ստաւի հոռ քաշելու: Տարակոյս չիմըցրներ, որ
դէպքիս մէջն ալ՝ բռնութիւն մէծ մնար գեռ
ննկել Երեւելը կրտոր մնայ, որով չէ՝ թէ
ոյն Գաղղիայի արշաւանաց նախնական վախճանը
կատարուի, դր նաեւ ազգային զգածմունքն ալ
ունի գործըս մը գոհ կ'ըլլայ:

Կայց Տաճկաստանի կենդրոնը բռնում գիր-
նակը, Ռուսաստանն այլ իրաւացի առաջարկու-
մաներն ընդունելու, պիտի որ ստիպէ: Բանի որ
տանգրնուպիս դաշնաւորաց ձեռքն իրրեւ դրաւ
կեցած է, Ռուսաստանի գիրքը ի՞նչ եւ. պատե-
լիր դեռ ամիսներով անորոշ տեւելու ալ ըլլայ,
իսկ ի՞նչ որ յաջող ճակատ մ'ալ ունենալու
ը' միշտ փնտռուած է. իր վաճառականութիւնն
Անեւ ծովու մէջ ծովախառն հաղորդակցութիւնը
ռուսի սպարմոյսն աջ մէջ է: Ռուս զորավարներու
ձե՛ն տե՛գ խորհուրդները միոյն դաշնաւորները
մէ՛ն քաջուելու կրնայ ստիպել: Բայց ի՞նչ որ սա
Ռուստայի դէպքն ըլլալու ըլլայ՝ Ռուսաստան
յի իր զինուց պատիւ. որ վատարկած կ'ըլլայ,
զինան վտառակէ մը դեռ չկան եւ յատարարն
աւտելն չեն ու. է: Անեւ ծովը՝ Լաքն ալ յատու-

